

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ОС «БАКАЛАВР»,
«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ» ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО
СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ, СУСПІЛЬНІ
КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ»
(освітня програма – «Регіональні студії»)**

ЛУЦЬК – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного іспиту на здобуття ступеня «Магістр» із спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіональні студії» (за освітньо-професійною програмою «Регіональні студії») для вступників, яким надане таке право згідно Правил прийому, має на меті виявити знання, уміння і навички студентів з ряду загальноосвітніх та спеціальних дисциплін, вивчення яких передбачене навчальним планом.

Вступники повинні знати: країни світу, їх природу, економіку, політику, історію, особливості територіальної організації господарства, розселення населення, внутрішні відмінності країни, основні тенденції сучасного суспільно-політичного і соціально-економічного розвитку; основи міжнародного туризму; туристичні регіони світу; політичну карту світу; міжнародні відносини та світову політику.

Вступники повинні вміти: застосовувати отримані знання на практиці; складати комплексні країнознавчі характеристики окремих країн чи регіонів світу; узагальнювати та аналізувати отриману інформацію про країни світу.

До програми вступного випробування включено ряд дисциплін, зокрема: Країнознавство, Основи міжнародного туризму, Політична географія світу, Міжнародні відносини і світова політика.

Країнознавство

Загальна характеристика країн Європи. Зміни на політичній карті Європи. Природно-ресурсний потенціал, населення. Головні тенденції розвитку економіки. Інтеграційні процеси, значення ЄС та інших економічних об'єднань у розвитку країн Європи. Спільні риси країн Західної Європи. Країнознавча характеристика Німеччини, Франції. Великобританії. Особливості положення, ресурсного потенціалу і господарства країн Північної Європи. Політична карта, особливості положення, демографічний потенціал і господарство Південної Європи. Країнознавча характеристика Італії. Особливості економічних реформ у країнах Центрально-Східної Європи. Країнознавча характеристика Польщі, Білорусі, Молдови. Господарський комплекс країн Балтії. Колишні югославські країни.

Територія, чисельність населення, особливості економіко-географічного положення, специфіка господарства Азії. Особливості господарського розвитку Азіатських країн СНД. Країнознавча характеристика країн Закавказзя. Господарський комплекс Республіки Азербайджан. Особливості соціально-економічного розвитку Грузії. Країнознавча характеристика Вірменії. Особливості сучасного

господарського розвитку Центральноазіатських країн СНД. Країнознавча характеристика Казахстану, Узбекистану, Туркменістану, Киргизії, Таджикистану. Природно-ресурсний потенціал, населення і господарство Російської Федерації. Географія найважливіших міжгалузевих комплексів і галузей Росії. Галузі соціальної сфери Російської Федерації. Територіальна організація господарства Росії і економічне районування. Особливості положення, ресурсного потенціалу і господарства Південно-Західної Азії. Країнознавча характеристика Туреччини. Політична карта, особливості положення, демографічний потенціал і господарство Південної Азії. Країнознавча характеристика Індії. Специфіка положення, природні умови і ресурси, населення, господарство, невиробнича сфера Південно-Східної Азії. Нові індустріальні країни регіону. Країнознавча характеристика В'єтнаму, Індонезії. Господарство Східної Азії. Країнознавча характеристика Японії. Економічні райони, найбільші міста і агломерації Японії. Країнознавча характеристика Китаю. Внутрішні географічні відмінності Китаю. Країнознавча характеристика Монголії, Корейської Народно-Демократичної Республіки, Республіки Корея.

Країнознавча характеристика США, Канади і Мексики, країн Мезоамерики, Андських країн. Бразилія і Аргентина – найбільш розвинуті країни Латинської Америки. Оглядова країнознавча характеристика країн Північної, Західної, Центральної, Східної і Південної Африки.

ПАР – найбільш розвинута країна Африки. Єгипет і Алжир як нові індустріальні країни “третьої хвилі”. Австралія – країна-континент. Оглядова країнознавча характеристика країн Океанії.

Основи міжнародного туризму

Основи міжнародного туризму як навчальна дисципліна. Основні етапи розвитку туризму. Особливості розвитку окремих видів туризму. Регулювання міжнародного туризму. Економічний вплив туризму. Індустрія міжнародного туризму. Маркетинг в туризмі. Економіко-географічні передумови сталого розвитку туризму. Безпека в туризмі. Країни Північної Америки в розвитку міжнародного туризму. Центральна та Південна Америка як ринок міжнародного туризму. Туризм в країнах Африканського континенту. Міжнародний туризм на Близькому та Середньому Сході. Роль міжнародного туризму в країнах Південної Азії. Туризм в країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Країни Європи як важливий регіон міжнародного туризму. Розвиток туризму в Україні.

Політична географія країн світу

Політична географія як наука про політико-територіальні системи. Історія розвитку політичної географії. Держава — основна політична географічна одиниця на політичній карті світу. Державні кордони. Політико-

географічний устрій і адміністративно-територіальний поділ держав світу. Періоди формування політичної карти світу. Сучасна політична карта світу. Політико-географічні аспекти демографічного і соціально-економічного розвитку країн світу. Географія політичних партій і політичних виборів. Комплексна політико-географічна характеристика і політико-географічне районування країни.

Міжнародні відносини і світова політика (XX ст. - поч. XXI ст.)

Передумови формування військово-політичних угруповань у Європі в кінці XIX – поч. XX ст. Особливості міжнародних відносин в період Першої світової війни. Репараційна проблема у міжнародних відносинах міжвоєнного періоду. Основні конференції міжвоєнного періоду, їх основні рішення.

Утворення вогнища Другої світової війни в Європі і на Далекому Сході. Особливості міжнародних відносин в період Другої світової війни. Основні конференції періоду Другої світової війни, їх основні рішення. Геополітичні наслідки Другої світової війни.

Формування Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Причини та передумови виникнення холодної війни. Становлення блокового протистояння. Німецька проблема в період холодної війни. Деколонізаційні процеси. Основні етапи (хвилі) деколонізації. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні епохи блокового протистояння. Основні конфлікти періоду холодної війни. Переговори з роззброєння у 80-х роках XX ст. Трансформація політичної системи і зміна зовнішньополітичного курсу країн Центрально-Східної Європи. Ретроспективний аналіз стану радянсько-американських відносин в період холодної війни

Основні тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин. Геополітична структура сучасного світу. Основні центри сили. Гео економічна структура сучасного світу. Глобалізація світу як тенденція розвитку сучасної системи міжнародних відносин. Інтеграція і демократизація світу як тенденція розвитку сучасної системи міжнародних відносин. Параметри сучасної міжнародної безпеки. Сучасні конфлікти.

Європа в системі сучасних міжнародних відносин. Геополітична ситуація в Європі. Особливості сучасних інтеграційних процесів. Спільна зовнішня політика і політика безпеки ЄС. Формування європейської системи безпеки. Основні загрози та шляхи їх відвернення. Сучасні конфлікти у Європі.

Міжнародні відносини на Близькому і Середньому Сході на рубежі XX-XXI ст. Геополітична ситуація на Близькому Сході. Ізраїльсько-палестинський конфлікт: сучасний стан та шляхи врегулювання. Курдська проблема в сучасних міжнародних відносинах. Проблема Сирії. Особливості інтеграційних процесів на Близькому Сході.

Міжнародні відносини в Центральній Азії на рубежі ХХ-ХХІ ст. Геополітична ситуація в регіоні. Особливості інтеграційних процесів в Центральній Азії. Конфлікти в регіоні.

Міжнародні відносини в Південній і Південно-Східній Азії на рубежі ХХ-ХХІ ст. Індо-пактистанський конфлікт: сучасний стан та шляхи врегулювання. Перспективи діяльності АСЕАН. Основні конфлікти в Південно-Східній Азії.

Зовнішньополітичні процеси в СНД. Особливості інтеграційних процесів на пострадянському просторі. Формування системи безпеки в регіоні.

Африка як регіон геостратегічної периферії на сучасному етапі. Геополітична ситуація в Африці. Особливості інтеграційних процесів в Африці. Африка регіон конфліктів. Проблеми формування африканської системи безпеки.

Латинська Америка в сучасних міжнародних відносинах. Геополітична ситуація в регіоні. Особливості інтеграційних процесів в Латинській Америці. Особливості Латиноамериканських конфліктів. Проблеми формування латиноамериканської системи безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

Країнознавство

1. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посіб. / В. В. Безуглий – К.: Академія, 2005. – 704 с.
2. Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: посібник / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К.: Академія, 2003. – 688 с.
3. Воронин В.П. Мировое хозяйство и экономика стран мира: учеб. пособие / В. П. Воронин, Г. В. Кандакова, И. М. Подмолодина. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 236 с.
4. Гладкий Ю. Н. Социально-экономическая география России: учебник / Ю. Н. Гладкий, В. А. Добросков, С. П. Семенов. – М.: Гардарики, 2001. – 752 с.
5. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навч. посібник / В. Головченко, О. Кравчук. – К.: ЗАТ „Нічлава”, 2006. – 256 с.
6. Дахно І. І. Країни світу: Енциклопедичний довідник / І. І. Дахно, С. М. Тимофієв. – К.: МАПА, 2005. – 608 с.
7. Де Блій Г. Географія: Світи, регіони, концепти / Г. де Блій, П. Муллер, О. І. Шаблій; переклад з англ., за ред. і співучастю О. Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
8. Дорошко М. С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: навч. посібник / М. С. Дорошко. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. – 308 с.
9. Економічна і соціальна географія світу: навч. посіб. / за ред. С. Кузика. – Львів: Світ, 2005. – 672 с.

10. Економіка зарубіжних країн : навчальний посібник для вузів: / А. П. Голіков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 463 с.
11. Економіка зарубіжних країн: навчальний посібник для вузів / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. А. Наумчик; За ред. В. М. Осипов. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 543 с.
12. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: навч. посіб. / П. М. Ігнат'єв. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2004. – 384 с.
13. Качан Є. П. Розміщення продуктивних сил зарубіжних країн / Є. П. Качан, М. О. Ковтанюк, М. О. Петрига. – Тернопіль, 1993. – 518 с.
14. Країнознавство: підручник / В. І. Головченко, М. С. Дорошко, П. М. Ігнат'єв та ін.; за ред. В. П. Крижанівського, В. І. Головченка. – К., 2009. – 345 с.
15. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: навч. посіб. / М. С. Дорошко, Р. А. Кривонос, В. П. Крижанівський, Н. Ф. Сербіна. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 312 с.
16. Масляк П. О. Країнознавство / П. О. Масляк. – К.: Знання, 2007. – 294 с.
17. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран / под ред. В. П. Колесова, М. Н. Осьмовой. – М.: Флинта, 2000. – 480 с.
18. Родионова И. А. Экономическая география: учеб.-справ. пособие / И. А. Родионова, Т. М. Бунакова. – 7-е изд. – М.: Московський Лицей, 2004. – 496 с.
19. Социально-экономическая география зарубежного мира: учебник / под ред. В. В. Вольского. – 2-е изд., испр. – М.: Дрофа, 2003. – 560 с.
20. Страноведение: учеб. пособие / П. И. Рогач, Н. Е. Косяков, В. Г. Гаркавая, С. В. Лукьянчик. – Минск: БГЭУ, 2003. – 284 с.
21. Экономическая, социальная и политическая география мира. Регионы и страны: учебник / под ред. С. Б. Лаврова, Н. В. Каледина. – М.: Гардарики, 2003. – 928 с.
22. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: підручник / В. М. Юрківський. – К.: Либідь, 2000. – 395 с.

Основи міжнародного туризму

1. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник / А. Ю. Александрова. – М.: Аспект Пресс, 2012. – 470 с.
2. Балабанов И. Экономика туризма / И. Балабанов, А. Балабанов. – М. : Финансы и статистика, 1999.
3. Биржанов М. Введение в туризм / М. Биржанов. – Спб : Герда, 1999.
4. Квартальнов В. Иностраный туризм / В. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 1999.
5. Квартальнов В. Международный туризм / В. Квартальнов, А. Романов. – М. : Советский спорт, 1998.
6. Квартальнов В. А. Туризм: учеб. / В. А. Квартальнов. – М.: Фис, 2000. –

340 с.

7. Косолапов А. Б. Туристическое страноведение: Европа и Азия: учеб. – справ. пособие / А. Б. Косолапов. – М.: КНСРУС, 2006. – 400 с.
8. Папирян Г. Международные экономические отношения : Экономика туризма: учеб. пос. / Г. Папирян. – М.: Совет. спорт, 2002. – 464 с.
9. Самойленко А. А. География туризма : уч. пос. / А. А. Самойленко. – Ростов н / Д. : Феникс, 2006. – 368 с.
10. Сенин В. С. Организация международного туризма : учеб. / В. С. Сенин. – М. : Финансы и статистика, 2000.

Політична географія країн світу

1. Дахно І. І. Країни світу : довідник / І. І. Дахно, С. М. Тимофіїв. – К.: МАПА, 2005. – 608 с.
2. Дністрянський М. С. Геополітика : навч. посіб. / М. С. Дністрянський. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 436 с.
3. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України / М. С. Дністрянський. – Тернопіль, 2010.
4. Трохимчик С. В. Політична географія світу : навч. посібник / С. В. Трохимчик, О. В. Федунь. – К. : Знання, 2007. – 422 с.
5. Туровский Р. Ф. Политическая география : учеб. пособие / Р. Ф. Туровский. – М. : Смоленск : из-во СГУ, 1999. – 379 с.
6. Яценко Б. П. Політична географія : навч. посібник / Б. П. Яценко. – К., 2005.

Міжнародні відносини і світова політика

1. Всемираня история. Итоги первой мировой войны / А.Н.Бадак, И.Е.Войнич и др. Мн.:Харвест, М.: АСТ, 2000. - 512 с.
2. Всемираня история. Первая мировая война / А.Н.Бадак, И.Е.Войнич и др. Мн.:Харвест, М.: АСТ, 2002. - 512 с.
3. Всесвітня історія ХХ ст. 1900-1945 рр. - К.: Либідь, 2000
4. Вторая мировая война: Краткая история. - М.: Наука, 1985. -586 с.
5. Гренвилл Дж. История XX века: Люди, события, факты. / Пер. с англ. О.Суворов. - М.: Аквариум, 1999. - 895 с.
6. Даниленко В.М. Всесвітня історія: Хронологія основних подій / Даниленко В.М. Кокін С.А. - К.: Либідь, 1997. - 264 с.
7. Джонсон П. Современность: Мир с двадцатых по девяностые годы / Джонсон П. - Т. 1. - М.: Аноубис: ВИЛАД, 1995. - 328 с.
8. Дюррозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів / Пер. з фр. Є.Марічева, Л.Погорелової, В.Чайковського / Дюррозель Ж-Б.. - К.: Основи, 1999. - 903 с.
9. Копійка В.В. Європейський Союз: заснування та етапи становлення / Копійка В.В. Шинкаренко Т.І.. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2001. – 448 с.
10. Коппель О.А. Міжнародні відносини ХХ ст. / Коппель О.А., Пархомчук О.С - К.: Школяр, 1999. - 255 с.
11. Кочетов Э.Г. Глобалистика / Э.Г. Кочетов. – М, 2002. – 328 с.

12. Лебедева М.М. Мировая политика / М.М. Лебедева. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 351 с.
13. Лундстад Г. Восток, Запад, Север, Юг. Основные направления международной политики. 1945-1996 / Г. Лундстад. – М.: «Весь мир», 2002. – 360 с.
14. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки) / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін.– К., 1999.
15. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник / Л.Ф.Гайдуков. К.: Либідь, 2001. - 624 с.
16. Нартов Н.А. Геополитика / Н. Нартов. – М, 2003. – 345 с.
17. Первая мировая война: Пролог XX века / Отв. Ред. В.Л.Мальков. - М.: Наука, 1999. - 698 с.
18. Протопопов А.С. История международных отношений и внешней политики России: 1648-2000 / А.С. Протопопов. Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект-Пресс, 2003. - 344 с.
19. Современные международные отношения / Под ред. А.В. Торкунова. – М.: РОССПЭН, 2001. – 584 с.
20. Тураев В.А. Глобальные вызовы человечеству / В.А. Торкунов. – М, 2002. – 245 с.
21. Уткин А.И. Мировой порядок XXI века / А.И. Уткин. – М.: Алгоритм, 2001. – 456 с.
22. Уткин А.И. Первая мировая война / А.И. Уткин. . - М.: Алгоритм, 2001. - 590 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступні випробування проводяться у письмовій формі за тестовими технологіями.

Конкурсний бал вступника оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів і відбуваються у формі комп'ютерного тестування. Абітурієнт розв'язує 20 тестових завдань.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

1 рівень (високий): 200–180 балів; виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів; виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів; виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний

характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

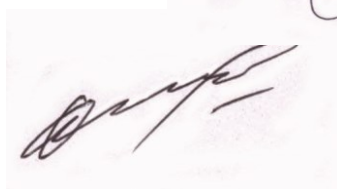
4 рівень (низький): 139–100 балів; виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Голова фахової атестаційної комісії

Антоніна ШУЛЯК

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ